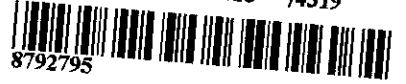

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Soru Önergeleri Birimi

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Soru Önergeleri Birimi Evrak

02 Aralık 2010 13:32:13 /4319

7/16106

Sayı : B.10.0.SOB.00.00.00.0/
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05/10/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-25222 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye ERBATUR tarafından verilen "Hastalardan ameliyat öncesi istenen HIV testine" ilişkin 7/16106 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.
Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Sağlık Bakanı

EKLER :
1-Önerge cevabı

Adana Milletvekili Nevin Gaye ERBATOR tarafından verilen "Hastalardan ameliyat öncesi istenen HIV testine" 7/16106 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır:

SORULAR:

Ülkemizde sağlık hizmetlerinin uygulanması sırasında ameliyat öncesi hastalardan HIV testi istenmektedir. Ancak HIV pozitif olduğu belirlenen hastalar zaman zaman ameliyat edilmek istenmemekte, tıbbi nitelik taşımayan çeşitli gerekçelerle ameliyatları ertelenmektedir. Oysa her cerrahi girişimde uygulanması gereken rutin sterilizasyon kuralları dışında HIV pozitif hastaların ameliyatlarında uyulması gereken ek bir önlem bulunmamaktadır. Ameliyathane ve operasyon sırasında rutin sterilizasyon kuralları her hasta ve hekim için tüm enfeksiyonlara karşı istisnasız koruma oluşturulacak şekilde planlanmalıdır.

Unutmamalıdır ki her hastanın;

- İrk, dil, din, cins ve cinsel yönelik ayrımı gözetmeksizin eşit olarak saygın bir şekilde sağlık hizmetlerinden yararlanma,
- Sağlık kuruluşunu, hekimini ve diğer sağlık personelinin seçebilme ve değiştirebilme,
- Kendisiyle ilgili tıbbi kararlara ve tedavi planına katılma veya tedavi planını reddetme ve tıbbi bakıma her an ulaşabilme hakkı vardır.

Hasta ameliyat öncesi HIV testini reddetme hakkına sahipken hekim bu hastayı tedaviden kaçınma hakkına sahip değildir. Tedaviyi reddetme durumunda hekim, kamuda çalışıyor ise ayrımcılık ve görevi kötüye kullanma suçu; özeld çalışıyorsa da ayrımcılık suçu işlemiş olur. Ayrıca tedaviden mahrum kalan hasta maddi ve manevi zararın tazmini yoluna gidebilir.

Yine aynı şekilde olan kişinin HIV statüsüne dayanılarak sağlık hizmetinin aksatılması suçtur. Kişinin HIV testi yaptırmaya zorlanması da mümkün değildir. Bunun tek istisnası bu testin kişinin kendi sağlığı için yarar oluşturacaksa yapılmasıdır.

Bu çerçevede;

SORU 1- Her operasyonda standart sterilizasyon önlemlerinin en üst düzeyde rutin olarak alınması gerekirken ameliyat öncesi zorunlu HIV testi uygulaması hangi nedenle zorunlu tutulmaktadır?

SORU 2- Öte yandan ameliyat öncesi test edilen kişi pencere dönemi dediğimiz HIV vücuda girdikten sonraki 3 aylık dönemde ise ve testi negatif çıkıyor ise bu durumda yapılan test hangi amaca hizmet etmektedir?

SORU 3- Ameliyat öncesi test yapıp pozitif çıkan kişiler ameliyatta gerek olmadığı ya da yeterli donanım olmadığı gibi sebeplerle ameliyat edilmemekte ve tedavi hakları ellerinden alınmaktadır. Geçtiğimiz yıl iki ayrı vakada farklı illerde yaşayan iki HIV taşıyıcısı tıbben operasyon gerektiği ve operasyon kararı verildiği halde HIV testi sonucu pozitif çıktığı için operasyonları gerçekleştirilmemiştir. Türkiye’de kaç hastanenin HIV pozitif kişinin ameliyat edilmesine engel teknik yetersizliği mevcuttur?

SORU 4- Bu hastanelerin teknik yetersizlikleri ne zaman ortadan kaldırılacaktır?

SORU 5- Bu testin yapılması sırasında ve sonrasında ortaya çıkan tıbbi uygulama hataları yeterince değerlendirilerek ele alınmakta mıdır? Bu doğrultuda hekimlere gereken bilgilendirmeyi içeren hizmet içi eğitimler verilmekte midir?

CEVAPLAR: 04/12/2008 tarih ve 27074 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kan ve Kan Ürünleri Yönetmeliği’nde sayılan haller (kan ve organ bağışçıları) ile 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ile Genel Kadınlar ve Genelevlerin Tabi Olacakları Hükümler ve Fuhuş Yüzünden Bulaşan Zührevi Hastalıklarla Mücadele Tüzüğü’nde sayılan hallerde (genelev çalışanları ve gizli fuhuş yapan kişiler) HIV testi uygulaması zorunlu tutulmuş olup ameliyat

öncesi kontroller de dahil diğer durumlar için kişinin rızası dışında test zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak kişilerin bilgilendirilmiş rızaları alındıktan sonra test uygulaması yapılabilmektedir.

Hasta Hakları Yönetmeliği'nde de bu duruma işaret edilerek: "Tıbbi zorunluluklar ve kanunlarda yazılı haller dışında, rızası olmaksızın kişinin vücut bütünlüğüne ve diğer kişilik haklarına dokunulamaz." ifadesi yer almaktadır.

HIV testi ancak hasta ve hekim tarafından teşhis amaçlı yapılmaktadır. Bu anlamda ameliyat öncesinde zorunlu HIV testi rutin bir uygulama değildir. Bu hususta -hasta hakları kapsamında- sağlık çalışanlarına hizmet içi eğitimler verilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı hastanelerde hastaların HIV testi yaptırmaya zorlanması ve bu sebeple sağlık hizmetinden mahrum bırakılması söz konusu olmayıp, soru önergesinde iddia edildiği gibi uygulama yapan sağlık personeli ve hastaneler olması durumunda gerekli idari ve cezai işlemler yapılacaktır.

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.